

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: P. S.
bytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 3. 2021, č. j. X

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně brojila proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 3. 2021, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 12. 2020, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla přiznání invalidního důchodu podle ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“ nebo „ZDP“).

2. Podle posudku o invaliditě Městské správy sociálního zabezpečení Brno ze dne 24. 11. 2020 žalobkyně není invalidní, neboť pokles její pracovní schopnosti byl stanoven na 30 %.

II. Napadené rozhodnutí

3. V řízení o námitkách před žalovanou bylo přezkoumáno prvostupňové rozhodnutí v plném rozsahu včetně uplatněných námitek. Žalovaná vycházela z následující diagnózy zdravotních postižení žalobkyně: těžká artróza radio-lunat. kloubu IV. st. (levé zápěstí), defekt hlavice capitata a fossa lunata, st.p. artroskopii zápěstí a synovectomii ze dne 19. 9. 2018 (reaktivní synovialitida, bez známek revmatoidní artritidy), a stav po totální artrodéze karpu s kostním štěpem dne 21. 3. 2019 (s nulovým pohybem).
4. Dále žalovaná shrnula vývoj předcházejících posouzení zdravotního stavu žalobkyně v souvislosti se žádostí o přiznání invalidního důchodu ze dne 29. 4. 2019 a navazujícím námitkovým i soudním řízením, v němž byl vypracován posudek Posudkové komise MPSV, pracoviště v Brně ze dne 24. 6. 2020. Následně shrnula obsah podaných námitek ve vztahu k posudkovému hodnocení MSSZ v Brně obsažené v posudku ze dne 24. 11. 2020.
5. Byl vypracován nový posudek o invaliditě ze dne 18. 2. 2021, podle jehož závěrů je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně zdravotní postižení uvedené v kapitole XV. (funkční poruchy, postižení po úrazech a operacích), oddílu B (postižení končetin), položce 4b (ztuhnutí nebo omezení pohybu zápěstního kloubu) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. Míra poklesu pracovní schopnosti byla stanovena na horní hranici procentního rozmezí zvolené položky tj. 20 %, a to za využití ustanovení § 3 odst. 2 cit. vyhlášky, podle něhož posudkový lékař žalované sáhl ke zvýšení horní hranice zvolené položky o 10 %. Celkový pokles pracovní schopnosti u žalobkyně tedy byl stanoven ve výši 30 %.
6. V posudkovém hodnocení lékař žalované uvedl, že žalobkyně je po interní stránce stabilizovaná a v popředí zdravotního stavu je pouze postižení obou zápěstí, i ostatní nález na horních končetinách je bez významného omezení. Obtíže započaly vlevo, tj. na nedominantní končetině, přičemž byly prokázány degenerativní artrotické změny. Žalobkyně podstoupila nejprve artroskopickou operaci, pak artrodézu v březnu 2019 bez komplikací. Stav je stabilizován, jizva je zhojena, prsty levé ruky jsou bez omezení, je zachována úchopová schopnost, pouze lehce snížen stisk, jako reziduum ovšem je nulová hybnost zápěstí. V době posouzení PK MPSV ke dni 24. 6. 2020 již bylo známo i druhostranné postižení a taktéž degenerativní změny na pravém zápěstí, a proto bylo zohledněno v celkovém hodnocení poklesu pracovní schopnosti. Zdravotní stav se od doby tohoto posouzení jeví jako stacionární, bez zásadních změn, a proto byl takto hodnocen. Ohledně plánované operace pravého zápěstí posudek uvádí, že perioperační období nepodmiňuje dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Plánovaný operační výkon je elektivní, tedy plánovaný a odložitelný. Stran využití pracovní schopnosti žalobkyně žalovaná uvedla, že zapojení do pracovního procesu na zkrácený úvazek je volbou, nikoliv však argumentem co do hodnocení invalidity.

7. Posudek žalované tedy potvrdil závěry posudku MSSZ v Brně ze dne 24. 11. 2020 s tím, že dokladovaný zdravotní stav neodpovídá invaliditě.
8. Ze všech uvedených důvodů žalovaná zamítla námitky jako nedůvodné a potvrdila zamítnutí žádosti o přiznání invalidního důchodu.

III. Žaloba a vyjádření žalované

9. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobkyně především namítla, že nebyla přizvána na jednání posudkového lékaře. Zdůraznila, že v minulosti žádala o invalidní důchod na potíže s levou rukou, kterou má dvakrát operovanou a znehybněnou. Stejný problém má nyní s pravou rukou, přičemž po operaci se stav nezlepšil, ba naopak. Žádá tedy o přiznání invalidního důchodu z důvodu postižení obou rukou.
10. Na plánovanou operaci žalobkyně nemohla nastoupit, jelikož jí bylo zamítnuto prodloužení pracovní neschopnosti a musela nastoupit do stávajícího zaměstnání. Odtud pak dostala výpověď ze zdravotních důvodů, neboť nemohla práci vykonávat. Nastoupila do nového zaměstnání jen na čtyři hodiny, protože jí bolesti neumožní pracovat na delší dobu. Obě ruce otékají a bolí.
11. Žalobkyně uvedla, že obě posudkové lékařky učinily závěr o tom, že není invalidní, aniž by podrobněji zkoumaly její zdravotní stav. Nebyla k posudkovým jednáním přizvána, takže si posudkoví lékaři nemohli udělat představu o jejím postižení.
12. Z uvedených důvodů žalobkyně uzavřela, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečného zjištění skutkového stavu věci, a proti navrhla jeho zrušení a vrácení věci k dalšímu řízení žalované.

IV. Řízení před krajským soudem

13. V průběhu řízení krajský soud vyžádal správní spis MSSZ v Brně včetně připojené zdravotní dokumentace a také správní spis žalované.
14. Ze spisové dokumentace vyplývá, že se v případě žalobkyně jednalo o druhé řízení ve věci invalidního důchodu. V prvotním řízení na základě žádosti z dubna 2019 nebyl žalobkyni přiznán invalidní důchod, což bylo potvrzeno v námitkovém řízení. Žaloba proti tehdejšímu rozhodnutí o námitkách byla zamítnuta rozsudkem zdejšího soudu ze dne 26. 10. 2020, č. j. 33 Ad 16/2019 – 41.
15. Žalobkyně podala druhou žádost o přiznání invalidního důchodu dne 5. 10. 2020. Podle zjišťovacího posudku MSSZ v Brně ze dne 24. 11. 2020 byla posouzena v nepřítomnosti, přičemž pokles pracovní schopnosti byl stanoven 30 %. Rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byla kvalifikována podle kapitoly XV., odd. B, položky 4b přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., přičemž bylo aplikováno zvýšení horní hranice zvolené položky podle § 3 odst. 2 cit. vyhlášky.
16. Krajský soud nechal v soudním řízení vypracovat **posudek** Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště v Brně (dále jen „PK MPSV“) ze dne 22. 7. 2021, z něhož vyplývají následující poznatky. PK MPSV zasedala ve složení předsedy a odborného ortopeda. Žalobkyně byla přešetřena při jednání komise. PK MPSV vycházela z týchž podkladů, jaké byly k dispozici v námitkovém řízení,

lékařských nálezů z předchozích jednání založených ve spisu MSSZ v Brně. Dále měla k dispozici úplnou zdravotnickou dokumentaci praktického lékaře (MUDr. P. S., Brno), která byla prostudována, nicméně nepřináší nové posudkově významné skutečnosti.

17. Z objektivních zjištění při jednání PK MPSV vyplývá, že u žalobkyně se projevuje strojová hybnost horních končetin, kdy pacientka zejména používá levou horní končetinu. Zápěstí jsou obě klidná, bez otoku, operační jizvy na dorsu ve střední rovině obou zápěstí jsou zhojeny. Ohledně zápěstí vlevo je pohyb zcela vymizelý, na pravém zápěstí je pohyb pouze naznačený a bolestivý. Neurocirkulačně je periferie horních končetin v normě, senze i pohyb jsou zachovány do periferie, svalová síla prstů levé ruky 4/5, pravé ruky 3/5.
18. Z posudkového hodnocení předmětného posudku vyplývá, že se jednalo o prokázaný stav po operaci levého zápěstí s trvajícím těžkým omezením hybnosti levého zápěstí na nedominantní končetině, závažný neurologický deficit nebyl prokázán. Nebylo přítomno funkčně závažné omezení ostatních kloubů, levého ramene ani levého lokte, a nebyla narušena hybnost prstů levé ruky a nebyla tak podstatným způsobem narušena úchopová schopnost levé ruky. PK MPSV dále uvedla, že stav léčby pravé horní končetiny není dosud ukončen, ale je prokazatelné, že hybnost pravého zápěstí je zásadně omezena.
19. PK MPSV dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí šlo u posuzované o stav po operačních zákrocích na obou zápěstích, kdy funkčně bylo přítomno ztuhnutí levého zápěstí a výrazné omezení hybnosti pravého zápěstí (pohyb zcela minimální a bolestivý – tedy téměř ztuhnutí). Stav po operaci žlučníku a císařských řezech nezpůsobují funkční poruchu, která by měla dopad na pracovní schopnost.
20. Rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu PK MPSV spatřuje ve zdravotním postižení uvedeném v kapitole XV, oddílu B položce 4b přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., ve výši 20 %. Horní hranici zvolené položky PK MPSV navýšila podle § 3 odst. 2 na výsledných 30 % s ohledem na předchozí vykonávané výdělečné činnosti. Rozhodující postižení funkcí hodnotila PK MPSV vzhledem k postižení obou končetin na horní hranici rozpětí dané položky. Pokles pracovní schopnosti je hodnocen nejvyšším možným hodnocením pro dané zdravotní postižení.
21. PK MPSV Brno stanoví pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí ve výši celkem 30%. Z toho vyplývá, že žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyla invalidní.
22. Krajský soud nařídil ve věci **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 12. 4. 2022 za účasti žalobkyně i zástupkyně žalované. Soud při jednání shrnul podstatný obsah soudního a správního spisu. Žalobkyně se ve věci vyjádřila tak, že už neví, jakým způsobem by mohla získat vyšší posudkové hodnocení svého zdravotního postižení. Indikovaný zákrok na pravém zápěstí dosud nebyl proveden, a to mj. z důvodu zpoždění lékařských zákroků z důvodu pandemie Covid-19. Žalobkyně sotva zvládne vykonávat zkrácený úvazek. Zástupkyně žalované poukázala na to, že ztuhnutí zápěstí může mít

lékařské příčiny, které doposud nebyly správně funkčními vyšetřeními identifikovány. Žalobkyně souhlasně uvedla, že ji čekají ještě další vyšetření stran příčiny ztráty pohyblivosti zápěstí. Krajský soud konstatoval právní úpravu obsaženou ve vyhlášce o posuzování invalidity, konkrétně kapitole XV, oddílu B položce 4b přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., ve výši 20 %. Připomněl, že pro dané zdravotní postižení (není-li jeho příčinou jiné funkční zdravotní postižení hodnotitelné vyšším poklesem pracovní schopnosti), není citovanou vyhláškou možno dosáhnout vyššího posudkového hodnocení. Žalobkyně sdělila, že tuto situaci chápe. K dotazu krajského soudu, zda má další návrhy na doplnění dokazování, žalobkyně uvedla, že nikoliv. Jelikož ani žalovaná neměla žádné návrhy na doplnění dokazování, krajský soud ukončil dokazování a po vyslechnutí konečných návrhů přerušil jednání za účelem vyhlášení rozsudku.

V. Posouzení věci krajským soudem

23. Žaloba **není důvodná**.

24. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle ustanovení § 39 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.
25. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.

26. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, čj. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz). Jsou-li v posudkových hodnoceních zdravotního stavu rozpory, může je krajský soud v rámci doplňování zjišťování skutkového stavu řešit i porovnáním tzv. srovnávacího posudku PK MPSV (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, čj. 6 Ads 12/2013-22, přístupný na www.nssoud.cz). Rozhoduje-li pak žalovaná o odnětí určité dávky, musí v odůvodnění svého rozhodnutí jednoznačně vysvětlit, proč příjemce dávky již nesplňuje podmínky, na základě kterých mu byla dávka přiznána (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, čj. 4 Ads 14/2009-37, přístupný na www.nssoud.cz).
27. Krajský soud v předmětné věci vyhodnotil zjištěný skutkový stav ve světle posudku PK MPSV ze dne 22. 7. 2021. Krajský soud především konstatuje, že předmětný posudek má všechny formální náležitosti ve smyslu ustanovení § 7 vyhl. č. 359/2009 Sb., neboť komise zasedala v řádném složení za splnění procesních požadavků stanovených právní úpravou a lze ho tak považovat za formálně bezvadný.
28. Ohledně úplnosti předloženého posudku krajský soud uvádí, že podle jeho názoru PK MPSV vycházela ze všech dostupných lékařských zpráv včetně těch, které žalobkyně v soudním řízení předložila. Ani při soudním jednání žalobkyně nenavrhovala k doplnění žádné další lékařské zprávy. PK MPSV hodnotila všechna relevantní zdravotní postižení žalobkyně, přičemž ve shodě s předcházejícími posudky MSSZ v Brně a lékaře žalované určila rozhodující zdravotní postižení (ztuhnutí levého zápěstí a výrazné omezení hybnosti pravého zápěstí (pohyb zcela minimální a bolestivý – tedy téměř ztuhnutí).
29. Předmětný posudek plní beze zbytku též kritérium přesvědčivosti, neboť rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je určena v souladu s předchozími posudky. Jelikož předmětem sporu bylo v této věci především stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, krajský soud uvádí, že PK MPSV zvolila horní hranici zvolené položky (kapitola XV, odd. B položka 4b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.), kterou na výsledných 30 % navýšila z důvodu aplikace § 3 odst. 2 cit. vyhlášky s ohledem na kvalifikaci žalobkyně a předchozí vykonávané výdělečné činnosti. Vzhledem k tomu, že shodně byl pokles pracovní schopnosti ve vazbě na rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně určen i v námitkovém řízení, krajský soud považuje hodnocení za přesvědčivé. K tomu krajský soud připomíná, že jak bylo v napadeném rozhodnutí korektně popsáno, zcela shodně byl posudkově hodnocen zdravotní stav žalobkyně již v předchozím soudním řízení posudkem PK MPSV ze dne 24. 6. 2020.
30. K námitkám uvedeným v žalobě krajský soud konkrétněji uvádí, že potíže žalobkyně s hybností pravého zápěstí, které jí způsobují obtíže při přenášení věcí i výkonu denních aktivit, jsou zcela logické. Nicméně z hlediska posudkového krajský soud poukazuje na zcela racionální a srozumitelné stanovisko PK MPSV, že léčba pravé

horní končetiny není dosud ukončena, jak konec konců žalobkyně sama potvrdila při jednání soudu, neboť ještě stále nebyl proveden indikovaný zákrok (déza) pravého zápěstí. Nelze také pominout problémy s jinými klouby, zejm. s koleny, které jsou rovněž ve fázi identifikace příčiny problémů s hybností těchto nosných kloubů.

31. Problémem ovšem je, že již nyní byla žalobkyně hodnocena pod položkou 4b kapitoly XV. přílohy citované vyhlášky, podle níž se hodnotí ztuhnutí obou zápěstí maximálně 20 % poklesem pracovní schopnosti. Přitom je zřejmé, že skutečné problémy žalobkyně v zaměstnání administrativně-technického charakteru mohou být nepochybně větší. Krajský soud však vychází z toho, že orgány lékařské posudkové služby skutečně hodnotily prokázaná zdravotní postižení na maximálních možných hodnotách, přičemž využily též maximálně možnosti zvýšení horní hranice poklesu pracovní schopnosti dle zvolené položky přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Jelikož prozatím nebyla prokázána zásadní změna zdravotního stavu žalobkyně z hlediska zdravotní příčiny jejích postižení, lze považovat posudkové závěry orgánů lékařské posudkové služby korunované posudkem PK MPSV ze dne 22. 7. 2021.
32. Při zhoršení zdravotního stavu, eventuálně po stabilizaci v případě provedení operace pravého zápěstí lze očekávat, že k nové žádosti žalobkyně o přiznání invalidního důchodu z důvodu změny rozhodných skutečností [§ 56 odst. 1 písm. e) ZDP] může dojít též ke změně posudkového hodnocení zdravotního stavu žalobkyně z hlediska její dochované pracovní schopnosti. K datu vydání napadeného rozhodnutí je však třeba uzavřít, že nebylo prokázáno, že by žalobkyně splňovala podmínku invalidity.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

33. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud shledal žalobu jako nedůvodnou, a proto ji zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
34. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nelze náhradu nákladů řízení přiznat ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s. (výrok II. tohoto rozsudku).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 12. dubna 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.

samosoudce